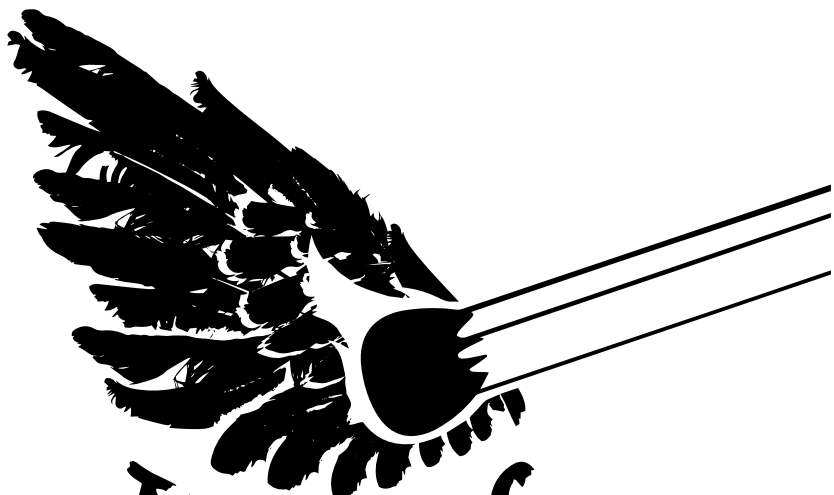

Aleks Nort

TVORAC
ANĐELA

Preveo sa engleskog
Marko Mladenović

■ Laguna ■

Naslov originala

Alex North

THE HALF BURNT HOUSE

Copyright © Alex North, 2023

First published as *The Half Burnt House* in 2023 by Michael Joseph, an imprint of Michael Joseph. Michael Joseph is part of the Penguin Random House group of companies.

Translation copyright © 2023 za srpsko izdanje, LAGUNA

Posvećeno Lin i Zaku

„Kad bi mogla da vidiš budućnost“, pitao ju je Sem, „da li bi to želela?“

Bio je kraj školskog dana i sedeli su ispred zgrade trećeg i četvrtog razreda srednje škole. Tu se nalazio kružni tok s kamenom ivicom i krugom cvetnih leja na sredini, a Sem i Kejti su se nalazili tu svakog popodneva na kraju nastave. Imali su sedamnaest godina. Kao što to tinejdžeri rade, sedeli su i ogo-varali. Žalili su se na njene roditelje.

Ispitivali su jedno drugo.

Kad bi mogla da vidiš budućnost, da li bi to želela?

Kejti je razmišljala o tome. To je upravo jedno onakvo pitanje zbog kakvih se i zaljubila u Sema, ali trenutno joj uliva nelagodu. Sem je zgodan i harizmatičan – pun talenta i ambicije – a iz nekog nedokučivog razloga izgleda da je i on zaljubljen u nju. To je raduje, razume se, ali uz to se i plaši da ga ne izgubi. Iduće godine će oboje otići na različite univerzitete, a taj predstojeći rastanak liči na pretnju što se pomalja na obzorju.

Šta će tada biti s njima?

„Kejti?“, podstakao ju je Sem.

„Ne znam.“

„Zašto da ne?“

„Šta ako bi video nešto što ti se ne dopada?“

„Onda bi mogao to da promeniš.“

„Možda.“

Bilo je toplo popodne, sa tek najnezatnijim povetarcem. Ona je gledala kako pored njih lagano prolazi grupa dece, stavljajući torbe na ramena, razgovarajući i smejući se. Išli su suncem obasjanim kolskim prilazom što vodi u obližnje selo, dok su ostali hodali prema autobuskom stajalištu. Bio je to podsetnik da će ona i Sem uskoro morati da se rastanu. Kejti je živela blizu škole, dok je on do kuće morao autobusom.

Kejti se u svojoj porodici dugo osećala kao višak; roditelji su tetošili njenog mlađeg brata Krisa. Ali u poslednjih godinu dana, baš zbog Sema, njeni roditelji su se za njen život zainteresovali *mnogo* više nego dotad. Njena majka je bila naročito podozriva prema njemu, i preterano revnosna u nadgledanju njihove veze i sprečavanju da ona ode predaleko. Kada se Kejti ne bi na vreme vratila iz škole, bilo bi pitanja. Vikendom ona i Sem nisu smeli da budu zajedno. Kada bi Kejti svratila do njega, njena majka bi se obavezno pobrinula da i njegovi roditelji budu kod kuće.

Ozlojeđenost usled toga postojano je rasla u njoj, polako ključala, sa svakim danom pomalo vrelija. Ona *želi* da što više vremena provede sa Semom pre nego što se budu rastali, i čini joj se krajnje nepravilno što njena majka smatra kako ima pravo da se meša.

„Mada *da li* bi mogao to da promeniš?“, zapitala se Kejti.

„Kako to misliš?“

„Eto, kada bi samo video budućnost, ne bi znao kako si dospeo dotle. Tako da bi ma šta što bi učinio da je izbegneš možda zapravo bilo baš ono što te je sve vreme vodilo do nje.“

Sem je to razmatrao.

„Baš si pametna“, kazao je on.

„Zato me i voliš, zar ne?“

„Ne. To je samo *jedan* od razloga.“

Ona mu je naslonila glavu na rame, a on nju poljubio u kosu. Sedeli su tako nekoliko sekundi u prijatnoj tišini, i ona je zažmurila, uživajući u suncu na licu.

Ali onda je Sem zaustio da kaže nešto i zastao.

Ona je otvorila oči. „Šta?“

On se ustručavao, zbog čega je nju naglo obuzeo onaj poznati nemir. Oni nisu razgovarali o onome što će se dogoditi naredne godine, ali ona je sigurna da i on razmišlja o univerzitetu – da možda i on brine zbog onoga šta će se dogoditi. Možda ga je to i podstaklo na pitanje. Možda je odlučio da je bolje raskinuti odmah.

Kejti se odmakla i pogledala ga. „Seme?“

„Samo sam razmišljao.“

„Da, o čemu?“

„O tome da mi roditelji neće biti kod kuće još jedno sat vremena.“

Njoj su se načas stegle grudi, a onda joj je nemir iščezao. On je to rekao tako usputno, kao da te reči ne znače ama baš ništa – kao da je zapravo u pitanju obična opaska – ali težina njegovog predloga visila je u vazduhu, i uprkos tome što je popodne bilo toplo, ona je malko uzdrhtala.

Strašno joj se išlo kod njega.

„Ne mogu“, rekla je.

„Da, znam.“

„Hoću reći... volela bih. Samo ne mogu.“

On je klimnuo glavom. Kejti se zapitala šta mu prolazi kroz tu glavu. Gubi li on strpljenje s njom? Da ga nije već izgubio? Od Sema nije bilo nimalo pritiska u tom pogledu, ali ona se ne može oteti osećaju da je upravo pala na svojevrsnom ispitu. Pretpostavlja da jeste. Jer iako se čini da njenim roditeljima nije preterano stalo do nje, ona je i dalje dobra, zar ne?

I dalje je poslušna.

„Ali jednog dana“, kazala je ona.

„Jednog dana.“

Ona je pogledala desno – i tamo je bio Kris, koji je polako išao kolovozom prema njima. Kao i uvek, bio je sam; ona je mislila da uopšte nema drugova. Ruke su mu bile gurnute u džepove a glava pognuta. Imao je petnaest godina, ali je izgledao mlađi i sitniji, i Kejti je svakog dana morala da ga čeka i prati kući. Njena majka je to neizostavno zahtevala. Kejti je pretpostavljala da to ima smisla. Na kraju krajeva, pohađali su istu srednju školu, i oboje išli na isto mesto u isto vreme.

Ali iako je brata veoma volela, ona nije bila njegova čuvarka, i sada se, kad ga je ugledala, ona ozlojeđenost u njoj još više raspamsala. Bože, on se čak *nosi* kao da mu tu nije mesto. Zašto on ne može da vodi računa o sebi umesto da se to očekuje od nje? Zašto njen život njenim roditeljima nije vredan koliko i njegov?

Sem je video kako im se Kris približava.

Uzdahnuo je i ustao, stavljajući torbu na rame.

„Vidimo se sutra“, tiho je rekao. „Volim te.“

„I ja tebe.“

Zatim je stao ispred nje, čekajući da ona ustane i poljubi ga na rastanku kao što uvek čini. Ali ona je još gledala desno, gledala kako Kris ide ka njima, a onaj osećaj ozlojeđenosti što je rastao u njoj konačno se prelio.

Ona je opet pogledala Sema. „Ne“, kazala je. „Čekaj.“

Kad bi mogla da vidiš budućnost, da li bi to želela?

Naravno, to se ne može. Život se živi unapred. Sadašnjost je vidikovac s kog je svaki trenutak u prošlosti neizbežan a svaki trenutak u budućnosti nevidljiv. Većina tih trenutaka neće biti važna, ali za šačicu će se ispostaviti da su stožerni – razorni, čak – a nikada nećete znati koji dok ne bude kasno.

Kada se tog dana ukrcavala sa Semom na autobus, Kejti nije znala da upravo tada iz kuće izlazi meštanin po imenu Majkl Hajd.

Da on ide prema svojim kolima s nožem u ruci.

Ona je tog dana provela sat vremena kod Sema. Odlučila je da za promenu uradi nešto što *ona* želi, i bilo je zanimljivo i uzbudljivo. Kasnije će se nositi s posledicama – i stvarno, koliko gadne one mogu da budu? Sem ju je posle ispratio do autobusnog stajališta, dok su se čvrsto držali za ruke i mišicama bili priljubljeni jedno uz drugo. Poljubio ju je na rastanku. Kada je autobus krenuo, Kejti mu se smešila kroz prozor dok nije izašao iz vidnog polja, a onda je gledala pravo napred, umesto toga se osmehujući za sebe, tela punog topline i svetlosti. Imala je utisak da nije samo otkrila jednu tajnu već da je nekako i sama to postala.

Nakon što je sišla iz autobusa, polako je pešačila kući. Bila je i te kako spremna na svaku raspravu koja je tamo čeka, no želela je i da što duže u sebi zadrži onaj osećaj. Uostalom, bilo je prelepo popodne. Sunce je još bilo jarko i toplo, a svetlost je padala pod krasnim uglom koji je izvlačio sveže boje u svetu oko nje. Kuda god bi ona pogledala, bilo je to kao da sve vidi prvi put. Kao da se sve promenilo.

I naravno da jeste. Samo što ona to još nije znala.

Kada je skrenula za ugao, prizor pred njom nije imao nikakvog smisla. Oni su živeli u mirnom kraju, ali ulica je bila puna policijskih vozila i kombija. Na sve strane videlo se kako blešte plavo-crvena svetla. Ugledavši sve to, ona se ukopala u mestu. Pogled joj je prešao na žutu traku koja je bila razvučena preko ulice, a iza nje unaokolo je išla gomila policajaca. Deo njenog bića bio je svestan kako bi trebalo da bude mnogo buke, ali nekoliko sekundi je to bilo kao da je pod vodom, i čula je samo kako joj srce tupo udara u ušima.

Dogodilo se nešto strašno.

Uvek će pamtiti onaj mučni, neprijatni osećaj u sebi. I pamtiće ono što ga je pratilo: očajnički poriv da se vrati u prošlost i promeni stvari.

Molim te, sećaće se kako je mislila.

Bože, molim te.

Jer u tom trenu bi se odrekla Sema za tu priliku.

Odrekla bi se sebe.

Odrekla bi se svega.

Povodeći se, Kejti se prevalila nekoliko koraka napred, isprva ne znajući hoće li je telo slušati – a onda je potrčala. Jedan policajac ju je video kako nailazi i presreo je kod trake. Ona to tada nije znala, ali on ju je očekivao. Njeni roditelji su se javili Semu na kuću dok je ona bila u autobusu i čuli da je krenula nazad.

„Ej“, blago je rekao pozornik. „Ej.“

Kejti se nije obazirala na njega. Bio je visok i stamen, i ona je morala da korakne u stranu kako bi se zagledala mimo njega u prizor iza trake.

Nije joj bilo jasno šta vidi – ne istog trena. Ali ipak je to obuhvatila pogledom, a čak i posle sedamnaest godina još je to mogla da vidi sasvim jasno kad god zažmuri.

Stara crvena kola, ostavljena popreko na pločniku, gde su naglo skrenula da prepreče Krisu put.

Kapljice krvi od višestrukih uboda koji su mu naneti.

I najveću lokvu krvi, kod ivičnjaka, gde je Majkl Hajd otpočeo svoj očajnički pokušaj da njenom bratu odseče lice.

PRVI DEO

1

Ne smeš to da radiš. To nije dozvoljeno.

Alan Hobs diže glavu od knjige na svom pisaćem stolu. Pažljivo osluškuje, ali čuje samo tišinu koja odzvanja prostorijom. Tu nema više nikoga. Sve je poslao ranije kući i ostao sam u domu. U najmanju ruku, zasad.

No ipak u vazduhu, iz daleke prošlosti, odzvanja glas njegovog brata Edvarda. On je sada star; to je sve. Kako se bliži kraj, sve se stapa jedno u drugo. I stvarno, to je u redu. Govori se da ljudima u trenutku smrti proleti život ispred očiju, a šta to drugo može da znači osim da se bliženjem smrti menja priroda vremena? Tačnije – ispravlja se on – da se menja naš *doživljaj* vremena, te konačno počinjemo da ga shvatamo onakvog kakvo je bilo od samog početka. Dok si na putovanju, čini se da se ono odvija korak po korak, ali kada bi mogao pogledati odzgo, video bi da se ispod tebe pruža čitava putanja. Razumeo bi da početak, sredina i kraj listom postoje istovremeno, i da je oduvek tako i da će zauvek tako biti.

To nije nešto čega se treba plašiti.

Hobs ponovo pogleda svesku na stolu. Ostalo mu je ograničeno vreme, i mora da se usredsredi. Jer smrt dolazi po njega.

Oseća je kako mu se primiče postojano i neumitno. Stići će kod njega za samo nekoliko kratkih sati, zatim otvoriti vrata u prizemlju i došunjati se uz jedne od dvostrukih stepenica što vode u njegove sobe.

A onda će sve biti gotovo.

Samo što nije tako. Večeras će se završiti *njegovo* putovanje, ali nastaviće ga drugi. Da li je dovoljno pazio? Da li je sve spremno? Teško je biti siguran, naročito jer starost sa sobom nosi i druge promene osim doživljaja vremena. Ali on je dao sve od sebe.

Pomišlja na one ljude koje nikada nije sreo i nikada neće sreći, ali za koje ima utisak da ih odlično poznaje.

Kejti Šo je trenutno kod kuće, sprema večeru. Zabrinuta je za svoju ćerku, svoj brak i jedno dete kome predaje. Blaženo je nesvesna obrta koji će se sutra dogoditi na njenom putovanju i kuda će je to odvesti.

Detektiv Lorens Pejdz sluša klasičnu muziku kod kuće. On još ne zna Hobsovo ime.

I Kristofer Šo, razume se.

Kristofer će uskoro biti ovde, što Hobsa ponovo podseća da nema mnogo vremena. On u glavi vidi kako se smrt polako primiče – sa nožem u ruci – i podstiče ga pomisao na ono što će se dogoditi.

Danas je 4. oktobar 2017.

Hobs uzima staro pero.

Ne smeš to da radiš, priseća se on. To nije dozvoljeno.

Ali ipak počinje da piše.

2

„U jebote“, rekla je Petifer. „Vidi ti to.“

Lorens je radio upravo to.

Podvrnuo je rukave na košulji i držao ruku naslonjenu na okviru otvorenog prozora sa suvozačke strane. Već neko vreme dokono je buljio napolje, gledao kako ostavljaju za sobom stare fabrike i poslovne zgrade centra grada, a zatim i predgrađe puno zbijenih kuća. Sada su prolazili kroz bogatije krajeve na severu. To je bilo poželjno: svet širokih bungalova, odvojenih vila i ogromnih vrtova.

Ali pred njima su bila još bogatija mesta.

„Kako živi druga polovina“, kazala je Petifer.

„No ipak umire kao i mi ostali.“

„Da, pa dobro. Pokušajmo da ne uznemirimo nikoga na mestu zločina, važi?“

„Ne brini.“ Lorens je zažmurio, uživajući u osećaju svežeg vazduha što mu je strujao po licu. „Lepo ću se ponašati.“

„Moraš li da držiš otvoren prozor?“

„Volim vetar.“

„Da li bi mogao da ga zatvoriš?“

„Mogao bih“, veselo je rekao ovaj. „To je u mojoj moći. Ali neću.“

Petifer je uzdahnula. Već je jednom upala u tu zamku.

Ali ona ipak ima pravo, pomislio je Lorens. Ne u vezi s prozorom, ni njegovim vladanjem (mada, naravno, to stoji), već u vezi s raspodelom bogatstva u gradu. U isto vreme, zanimljivo je *i* što je to za nju izgleda novo zapažanje. Lorens je u ovaj grad – ovu zemlju – došao kao malo dete, nedugo posle majčine smrti, a jedna od mnogih osobina koje je nasledio od oca bio je doseljenički smisao za radoznalost. Mnogi policajci kao da uzimaju grad zdravo za gotovo, dok se Lorens nikada nije sasvim otresao utiska da je neko sa strane. Da mu tu nije baš mesto. Da na grad gleda kao na nešto što treba razumeti. Evo kako on gleda na to: njegovim kolegama sjajno ide od ruke da pogledaju koliko je sati na licu časovnika, ali često se čini da se iznenade kada otkriju da iza njega postoje zupčanici koji okreću kazaljke.

Nedugo potom, on je otvorio oči.

Sad su se vozili kroz seoski predeo. Sa obe strane drumu, u daljinu, prostirala su se polja. Neka su bila prošarana stokom ili usevima, ali većina je izgledala prazna. Možda su samo pre-orana i ostavljena da odstoje pre novog sejanja? Lorens nije bio siguran; njegovo poznavanje poljoprivrede bilo je površno. Ali bilo mu je teško da se otarasi utiska da ta zemlja pripada ljudima koji je imaju toliko da mogu priuštiti da čitava jutra ostavljaju jalova i zapuštena, kao zaboravljene naknadne misli u svom ogromnom inventaru.

Lorens je zevnuo.

„Koliko još?“, upitao je on.

„Bojim se da te ne čujem zbog otvorenog prozora.“

„Ne mogu da verujem kakva si.“

Nije odgovorila – ovoga puta izbegavajući još jednu poznatu zamku. Lorens se osmehnuo za sebe. Petifer mu se mnogo sviđa. Oni rade zajedno kao partneri već više od tri godine. Odlično se upotpunjuju, u smislu da razdražuju jedno drugo baš onako kako treba osim ako je važno da to ne rade.

Koji minut kasnije ona je usporila i dala migavac. Skrenuli su desno na nešto što je Lorensu ličilo na običan zemljani drum što vodi između gusto zbijenog drveća sa obe njegove strane. Blatnjavo tlo ispod kola stvrdlo se u valoviti talas, i gume su se kotrljale s jedne na drugu stranu dok je Petifer savladavala krivine i zavoje.

„Gospodin Hobs voli privatnost“, rekao je Lorens.

„Reklo bi se. Ali da imaš toliko novca, zar ne bi i ti?“

„Iskreno ne znam koliko novca on ima.“

„Ne, pa dobro“ – Petifer je nezatno sagnula glavu, zagledala se kroz vetrobran u zavojiti put napred – „očito dovoljno da se skloni od drugih ljudi. A moram da kažem da je to oduvek moj san.“

„I svih koji te poznaju.“

Svet se iznenada rasvetlio kada je tamno drveće ostalo iza njih, zavivši levo i desno kako bi oblikovalo crnu granicu oko velikog suncem obasjanog proplanka. Zemljani drum ispod kola prerastao je u besprekorno održavan prilaz od bledog šljunka što vodi u pravoj liniji preko prostranstva uredno po-košene trave.

Kuća je bila stotinak metara napred – mada, pomislio je Lorens, i sam se sada naginjući napred, *kuća* ni izbliza nije veran opis tog zdanja. U sredini je bila dvospratna zgrada, sa obe njene strane pružala su se viša krila, a na vrhu svake vidljive građevine bili su tornjevi i kulice. Bilo je bezmalo previše prozora da bi se izbrojali. Neki su bili postavljeni u urednim redovima, dok se za druge činilo da su tek nasumice postavljeni tamni pravougaonici. Uzeta kao celina, zgrada je ličila na krivu vilične kosti, okrenutu i utisnutu u tlo.

Ispred su bila parkirana dva policijska kombija.

Unaokolo je stajalo nekoliko policajaca.

Kuća – on mora nekako da gleda na nju – izgledala je još više preteća kada su prišli. Pogledavši gore, Lorens je primetio da je deo krova na sredini nazubljeniji od ostatka. Kakva god

soba nekada bila tamo gore, ona je sada bila delimično izložena vazduhu, i videlo se kako uvis štrči nekoliko pocrnelih potpornih drvenih greda. Stari požar. Ispod su cigle bile oprljene, a prozor tačno ispod razbio se i nije bio popravljen.

Gume su zapucketale kada je Petifer zaustavila kola iza jednog kombija na ulazu. Vozilu je prišao uniformisani policajac.

Lorens mu je pokazao legitimaciju. „Detektiv Lorens Pejdz“, rekao je. „Detektivka Kerolajn Petifer.“

„Da, gospodine. Gospodo.“

Izašli su iz kola, i Lorens je pogledao ulaz pred njima: ogromna dvokrilna drvena vrata ispod kamenog luka. Bila su daleko šira i viša nego što bi ijednom ljudskom biću ikada bilo potrebno.

„Blagi bože“, rekao je on. „Tuda bi se moglo projahati na konju.“

Petifer je zaobišla kola i stala pored njega, podbočena, gledajući gore. „Rekla sam ti“, kazala je. „Druga polovina.“

Jedan narednik ih je uveo na mesto zločina.

Kroz vrata se ulazilo u veliki prostor za prijem, sa podom od naprslih crno-belih pločica. Dok su koračali, Lorens je gledao gore; tavanica je bila dva sprata iznad. Ispred njih, razdvojena ogromnim ogledalom, zavojito su se pela dva stepeništa. Nije bilo prozora, i u vazduhu je visila prašina, premda je odnekud dopirao nagoveštaj promaje.

On i Petifer su pošli za policajcem uz jedne stepenice, koje su se spajale s drugim na malom odmorištu. Odande je vodio drugi par, uvijale su se jedne oko drugih kao osmica, tako da su se opet okrenuli jedno prema drugom dok su se peli. Lorensu je taj raspored izgledao besmislen – ma koji put izabrali, završiće na istom mestu – ali na kraju su izašli u veliki prostor za koji je on procenio da se sigurno nalazi iznad predvorja. Uprkos tvrdom podu pod nogama, on je bio svestan da pod

njim zjapi velika provalija i imao je utisak da bi, kad bi pao, padao čitavu večnost.

„Ovuda, gospodine.“

„I gospodo“, rekla je Petifer.

„Da, gospodo. Izvinite.“

Ulevo je vodio uzan hodnik sa otvorenim vratima u dnu. Dok su se približavali, Lorens je video kako se pozadi u sobi kreću policajci. Očekivao je još jedan velelepna, kitnjast prostor, ali očekivanja su mu bila osujećena. On i Petifer su ušli za policajcem u mali prostor koji ga je, u izvesnim pogledima, podsećao na skromne granice njegovog sopstvenog stana. Gledajući unaokolo, video je da nema mnogo nameštaja: uz jedan zid krevet za jednu osobu, na kojem je još ležala žrtva; pored njega kolica s medicinskom opremom; stari televizor na stalku, okrenut prema postelji. Pogledao je levo. Tamo se nalazio mali otvoreni kuhinjski prostor, a za zatvorena vrata pored njega pretpostavio je da vode u kupatilo.

A u dnu prostorije, zasvođen prolaz.

On je zurio načas u to. Prolaz je očito vodio u neku dublju odaju kuće, ali tamo je bio neprobojan mrak. Lorens je čuo kako iz njega najneznatnije struji vazduh, a zvuk ga je podsećao na nečije disanje.

On je prišao krevetu i pogledao žrtvu.

Disanje očito nije zvuk koji će Alan Hobs više proizvoditi. Donji deo starčevog tela još je bio ispod pokrivača, ali bio je otkriven od struka naviše. Glava mu je bila nakrivljena pod neprirodnim uglom, maltene odrubljena opakom ranom od noža.

U najmanju ruku, bio je jasan uzrok smrti. Ali Lorens je pomno gledao i čovekov otkriveni suvonjavi trup, na kome je primetio dodatnu ubodnu ranu. Posteljina ispod tela nekada je bila bela, ali sada je bila zasićena krvlju. Ko god da je ubio Alana Hobsa, nije žurio dok je to radio, a starac je očito bio odveć slab i onemoćao da bi pružio bilo kakav otpor.

Bilo je prerano da se uobliči mišljenje, ali Lorens je uhvatio sebe kako prorađuje moguće scenarije. Hobs je očigledno bogat – ili je *bio*, pretpostavio je on, imajući u vidu ono poznato da se bogatstvo ne može poneti sa sobom u grob. Novac donosi povlastice, ali retko ne nosi sa sobom sopstvene probleme. Zajedno s novcem stižu se neprijatelji, i uvek će biti ljudi koji žele da ti ga uzmu jednom kada ga zaradiš. Mučenje može da ukaže na bilo šta – zasad je nemoguće utvrditi. Ali Lorens je već bio uveren da će se motiv, kao što je tako često slučaj, naposljetku naći u pokojnikovom bankovnom računu.

Petifer je stajala pored njega. On je bio siguran da je i ona stekla isto mišljenje. Spremao se da ga ipak iznese, jer važno je biti prvi, ali onda su začuli kako se neko nakašljao iza njih.

Oboje su se okrenuli.

Čovek koji je stajao tamo nije bio policajac. Umesto toga bio je u trodelnom odelu skupog izgleda, a njegova smeđa kosa bila je gelom ukroćena u uredne kovrdže. Nije imao više od trideset godina, i očito se trudio da izgleda stariji. *Kao dečacić što proba očevo odelo*, pomislio je Lorens. Možda bi smatrao da je to nemilosrdno da i čovek nije neznatno izvijao usnu dok je gledao čas Lorensa čas Petifer, kao da pokušava da prokljuvi ko je nadređeni.

Lorens mu je uštedeo trud. Pozvao je rukom najbliže uniformisano lice.

„Izvinite“, kazao je. „Ko je ovaj mladić, i šta traži na mom mestu zločina?“

Kao što se moglo i predvideti, uniformisani policajac je izgledao blago bespomoćan.

Čovek se ponovo nakašljao. „Ja sam Ričard Gont“, rekao je. „Advokat iz kuće koja se bavi imovinom gospodina Hobsa. Mi vodimo računa o njegovim investicijama i finansijama.“

Blagi bože – Gont je ni manje ni više nego pružao ruku, kao da je to poslovni sastanak umesto soba u kojoj na krevetu leži žrtva ubistva.

„To ne objašnjava zašto ste ovde.“ Lorens je klimnuo glavom ka telu iza njega. „Hoću reći, boja se nije još ni osušila.“

Osetio je kako se Petifer neznatno ukočila pored njega.

Gont je spustio glavu. „Ja sam jutros pronašao gospodina Hobsa“, tiho je rekao. Ali onda se pribrao. „I, u stvari, imam dozvolu od vašeg pretpostavljenog. Malopre sam razgovarao s glavnim inspektorom Barnsom. Smatralo se korisnim da budem prisutan, jer posedujem znanje o inventaru imovine.“

Lorens je pogledao Petifer, ali ona mu je samo digla obrvu.

„I *nedostaje* li nešto?“

„Još ne znam.“ Gont je bacio pogled prema mračnom zavesodenom prolazu u dnu prostorije.

Lorens je ispratio njegov pogled. Blesnuo je blic. Bio je uperen u lež na postelji, ali svetlost je nakratko obasjala i hodnik iza. Stari kameni zidovi. Paučina što prijanja za tavanicu.

I ono blago strujanje vazduha.

Ovde nema prozora, primetio je Lorens. Ovo je soba bez pogleda. Ali s promajom.

On se ponovo okrenuo prema Gontu. „Rekoste da ste jutros pronašli telo. Zašto ste došli ovamo?“

„Imao sam sastanak“, kazao je Gont. „Gospodin Hobs je tražio da se sastanemo kako bismo razgovarali o njegovim finansijama. Dobio sam ključ i rečeno mi je da sam uđem – mada su vrata bila otvorena kada sam stigao.“

Lorens se namrštitio. To ga je mučilo. Ne otvorena vrata kao takva, već dogovor. Zašto bi bio potreban ključ? Hobs je bio star čovek, a kolica pored kreveta ukazuju na to da se oslanjao na određenu lekarsku pomoć. Valjda ga je neko negovao? To na stranu, imanje je veliko i njegovo održavanje je sigurno iziskivalo brojno osoblje.

„Znači ovde nije bilo nikoga drugog?“

„Tako je.“

„Gospodin Hobs nije imao porodicu?“

„Ne.“

„I nikakvo osoblje?“

Gont se namrštio. „Jutros nije. To je ono najčudnije. Gospodina Hobsa zastupam već nekoliko godina, i kad god bih došao ovamo, na imanju je bio čitav tim ljudi. Ja se bavim računima, tako da imam kontakt podatke za većinu njih. Danas sam već razgovarao s dvoje.“

Lorens je osetio kako se naglo razdražuje. Kao prvo, taj čovek mu je na mestu zločina, a sada se čini i da sprovodi njihovu istragu umesto njih.

Ali ko štedi taj ima.

„I?“

„Oboje s kojima sam razgovarao rekli su da su otpušteni juče po podne“, kazao je Gont. „A iz onoga što su mi rekli, isto važi i za sve ostale članove osoblja. Gospodin Hobs im je svima kazao da mu njihove usluge nisu više potrebne. Svakome je zahvalio ponaosob – srdačno, koliko čujem – i rekao da će neko uskoro stupiti s njima u vezu zbog otpremnine i preporuka.“

Lorens je načas začutao; razmatrao je to.

Očito je da se Gontovim rečima ne može verovati samima po sebi, tako da će njemu i Petifer trebati mnogo vremena da potvrde njegove tvrdnje. Ali on sluti i da im Gont govori istinu. A ako je tako, šta to znači?

On je okrenuo leđa advokatu i zagledao se u telo Alana Hobsa. Blesnuo je još jedan blic foto-aparata, tako da je jarka svetlost naglasila čovekov bled, ispijen stas i opake rane koje su mu nanete.

„Kao da je znao“, tiho je rekao Gont.

Lorens se nije okrenuo. Umesto toga, polako je čučnuo. Iz tog ugla video je Hobsovo lice. Ono je bilo iskrivljeno u izrazu tuge i patnje toliko akutne da je, čak i u smrti, bilo lako zamisliti da on i dalje oseća bol.

„Kao da je znao“, ponovio je Gont. „Kao da je znao da će doći do ovoga i da je bio spreman za to.“